

Ihminen elinvälinekoneitten orjana ja niiden kautta yhteiskunnan herrana

Kirj. F. J. S—ä.

Professori Irving Fisher, Yalen yliopiston taloustieteen professori, ilmoitti äskettäin saaneensa selville, että ihmisen yhteiskunnallinen arvo rahassa laskettuna eri ikäkausina on seuraavanlainen:

Ikä	Arvo	Ikä	Arvo
0	\$ 90	30	\$4,400
5	950	50	2,900
10	2,000	80	700
20	4,000	90	0

Sanomalehdissä lausuttiin vakavia moitteita professorille, joka käsittelee "Jumalan luomaa" ihmistä niin peräti materialistiselta, niin ondontapaiselta ja epäyksilölliseltä kannalta. Kysyttiin, soveltuuko Fisherin teoria sellaisiinkin miehiin kuin oli esimerkiksi Washington; eikä viimeksimainittu ole katsottava arvokkaammaksi kuin joku katuojan kaivaja jne.?

Professori vastaa tähän aivan oikein, että hän ei laskelmissaan ollenkaan ottanut huomioon yksilöllisiä eikä sentimentaalisia näkökohtia, vaan yksinomaan yhteiskunnallisen keskiarvon yhteiskuntahyödyn kannalta, toisin sanoen ihmisen "tuotantokustannukset" ja tuotteen arvon yhteiskunnallisena hyödykkeenä.

Älkäämme siis moittiko profesoria tunnesyitten nojalla. Mutta hänen teoriassaan on virhe, jos arvostelee sitä luokkaolojemme kannalta, jolta kaikkia yhteiskunnallisia hyödykkeitä on käsiteltävä. Emme siis vaadi, että ihmisiä yhteiskunnallisina hyödykkeinä käsitellessä pitäisi ottaa kukin yksilö

erikseen esille, mutta tosiperäisten yhteiskuntasuhteitten ja arvojen selville saamiseksi, täytyy ottaa yhteiskuntaluokat erikseen katseltavaksi. Selvyyden vuoksi sopii verrata toisiinsa miljoneeriperheen hienottaren ja katuojan kaivajan yhteiskunnallinen hyödykearvo. Siinä me tulemme huomaamaan, että vaikka miljoneerihienottaren tuotantokustannuksiin tuhlataan kymmeniä tuhansia, niin yhteiskunnallisena hyödykkeenä hänellä ei ole mitään arvoa. Hän ei koskaan tuota "tommosen" vertaa yhteiskunnallista elinhyötyä. Sitä vastoin katuojan kaivajan arvo yhteiskunnallisena hyödykkeenä on kieltämätön. Pikka- ja lapio-miehen tuottamiseen tarvittavat varat kohonnevat lähipitään siihen summaan, minkä yllämainittu professori laskee työskentelykuntoisen ihmisen arvoksi, mutta yhteiskunnallisena hyödykkeenä hän todellisesti on arvokkaampi kuin noin \$4,000 hintainen eloton kone.

Virallinen Yhdysvaltain tilasto näyttää, että keskimäärä työllä luotujen yhteiskunnallisten hyödykkeiden summasta kutakin työlläistä kohden tekee päälle kahden tuhannen dollarin, (eräillä teollisuusaloilla paljon enemmän), yhden vuoden aikana.

Neljän tuhannen dollarin kustannuksilla tuotettu työlläinen 20—50 kävuosien välillä luo yhteiskunnallista hyötyä noin \$66,000 ja virallinen tilasto osottaa meille, että tuottavan ihmiskoneen ylläpito-kustannusten, siis käyttökustannusten ja uusien ihmiskoneitten

tuottamisen korvaamiseen käy-
tään keskimäärin vuodessa noin
\$512, elikkä siis kolmenkymmenen
vuoden ajalla \$15,360. Yliarvoksi
jää \$50,740! Ja sellaisen yhteis-
kuntatilan vallitessa kuin se, missä
me nyt elämme, jolloin työläisih-
minen on yhteiskunnallinen tuo-
tantoväline, menee voitto, yliarvo,
sille, joka tätä välinettä käyttää.

Ihmisen yhteiskunnallisena tuo-
tantovälineenä on taloudellista
valtaamme harjottavalle kapitalis-
tille siis hyvin arvokas, mutta
myöskin, kun edelleen tutkitaan,
halpa-arvoisempi kuin elottomat,
raudasta ja teräksestä valmistetut
tuotantovälineet. Verratkaamme
toisiinsa \$4,000 hintaista elotonta
ja \$4,000 tuotantokustannuksilla
aikaansaattua elollista tuotantovä-
linettä! Koneita rasvataan huo-
lollisesti, puhdistetaan liasta ja pö-
lystä, suojataan jne., jotta se kes-
täisi mahdollisemman kauan. Mut-
ta työläisen suhteen on asianlaita
toinen! Ei välitetä sanottavasti-
kaan, saako hän riittävästi "öljyä"
pysyäkseen käyttökunnossa. Työ-
läinen elää yhteiskunnan lika- ja
pölypesissä. Elimistö "ruostuu"
ja rappeutuu ennenajojaan, sillä
tehtailijalle on yhdentekevää,
kuinka kauan ihminen yhteiskun-
nallisena hyödykkeenä ja tuotan-
tovälineenä pysyy pystyssä. Hän
ei suorita tämän hyödykkeen tuo-
tantokustannuksia, eikä siis myös-
kään välitele siitä paljoakaan,
kun hän tämän lisäksi tietää, että
tämänlaiset hyödykkeet lisäänty-
vät automaattisesti niin suuressa
määrässä, että niitä on suunnat-
tomat määrät joutilaana ja tarjolla
palvelukseen.

Yhteiskuntaolojemme pää- ja
perusvika onkin siinä, että niiden
nykyisellään ollessa ylimysluokal-
la, jonka tuottamisen ja ylläpitä-
misen hyväksi kulutetaan suunnat-

tomia määriä varallisuutta, ei ole
mitään todellista yhteiskunnallista
arvoa ja edelleen siinä, että yhteis-
kunnan peruserrokseen kuuluvil-
la ihmisillä, vaikka heillä on ar-
voa yhteiskunnallisena hyödyk-
keenä, ei ole juuri minkäänmoista
arvoa ihmisinä.

Tässä me tulemmekin siihen,
mistä sosialistisen yhteiskunta-
aateen perustelu lähtee.

Länsimäinen väite on se, että por-
varillisen yhteiskunnan julistama
tasa-arvoisuus lain edessä ja elä-
misen oikeuden tasa-arvoisuus, on
pelkkä teoria, jonka toteuttaminen
olemassaolevan taloudellisen jär-
jestelmän pohjalla on mahdoton.
Taloudellinen luokkaraja erottaa
yhteiskunnan kahteen vastakkai-
seen leiriin. Toinen luokka omis-
taa ja hallitsee tuotannonvälineet
ja hallitsee niiden hallitsemisval-
lailla myöskin toisen luokan työ-
voiman. Ja kun ihmistä ja ihmi-
sen työvoimaa ei voi toisistaan
erottaa, kuten voi erottaa koneen
ja koneen omistajan, jää ainoaksi
yhteiskunnallisen ihmistasa-arvoi-
suden voimaan saattamiskeinoksi
koneitten, tuotantovälineitten, yk-
sityisen omistusoikeuden lakkaut-
taminen, josta luonnostaan lan-
keaa niiden ihmisten yhteiskunnal-
linen vapauttaminen, joiden nyt
täytyy elää koneitten orjina, ko-
neitten osina ja pelkkiinä tuotanto-
välineinä.

Määräämällä kaikkien ihmisten
oikeudet ja suhteet samanlaisiksi
ihmiselannossa välttämättömiin
koneisiin ja elinvälineinä tarpeelli-
siin laitoksiin, sekä kaikkiin luon-
non antimisiin, kohoavat kaikki ih-
miset elinväline- ja konevallan or-
juudesta elinkeinovälineitten her-
roiksi. Tämä tapahtuu ja sen täy-
tyy tapahtua sillä, että omistaja-
luokan isäntävalta vaihdetaan yh-
teiskunnan isäntävaltaan, josta jo-

kaisella ihmisellä tulee olla suhteellisesti ja ehdottomasti yhtä suuri osansa. Kukaan ei voi sanoa mitään elinvalinekonetta, laitosta tahi maaperää persoonalliseksi omaisuudekseen ja määrätä sen nojalla, että niiden käyttämisestä on omistajalle suoritettava veroa taikka kannettava voittoa. Yhteiskunta jakaa kaikille jäsenilleen tuotannon tuloksista osansa samantapaisesti kuin nykyiset trustit jakavat osakkailleen voittoa, kumminkin sillä valtavalla erotuksella, että yhdellä ei ole niin ja

niin monen osakkeen oikeutta voittoon ja toisella niin ja niin monen. Vaan jokaisella on yhtä suuri "osakevalta" ja yhtä suuri osa yhtäläisillä velvollisuuksilla ja vaivannoilla elintarpeiksi tuotettuihin varoihin.

Tällöin ja vain tämän järjestelmän avulla pelastuu ihminen kone- ja elinvalinevallan orjuudesta. Jättää taaksensa luokkayhteiskunnat sortomahtineen ja synkkine kurjuuksineen. Ihminen tulee todelliseksi ihmiseksi ja yhteiskunta todelliseksi yhteiskunnaksi!

„Päivällis-alka.“